

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4940
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 487
Ημερομ. Κατάθεσης: 30/4/2026



30 Απριλίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ & Αίτηση Κατάθεσης Εγγράφων

Προς τον κ. Υπουργό Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών

Θέμα: Με κονδύλια του Τ.Α.Α. η κατασκευή του τελεφερίκ και η καταστροφή του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Μονεμβασιάς. Γιατί επιτρέπεται να συνεχίζονται παρανόμως οι εργασίες και κατά παράβαση των όρων Ένταξης, ενώ το Έργο έχει λήξει από 31.12.2025;

Η Μονεμβασιά είναι κηρυγμένος τόπος ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, ιστορικό διατηρητέο μνημείο, παραδοσιακός οικισμός και αρχαιολογικός χώρος (οικισμός ήδη από τον 6ο αιώνα μ.Χ.), αποτελεί, δε, περιοχή Natura 2000, με Ειδική Ζώνη Διατήρησης και Προστασίας. Επομένως τελεί, λόγω της εξέχουσας σημασίας της, υπό ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς.

Το παραπάνω προστατευτικό πλαίσιο δημιουργήθηκε μέσα στα τελευταία 100 χρόνια με διαδοχικές κηρύξεις της Ελληνικής Πολιτείας (1921, 1922, 1961, 1970, 1971, 1978, 2013), ενώ από το 2017 η Μονεμβασιά ανήκει και στο Ευρωπαϊκό Οικολογικό Δίκτυο «Natura 2000», καθώς εμπίπτει στην περιοχή περιοχή GR2540001 "Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κοράκια, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα και περιοχή Μονεμβασιάς ...", η οποία έχει χαρακτηριστεί Ειδική Ζώνη Διατήρησης-ΕΖΔ για τους Οικοτόπους και τα είδη χλωρίδας/πανίδας κοινοτικού ενδιαφέροντος (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ), καθώς και ως Ζώνη Ειδικής Προστασίας - ΖΕΠ για την Ορνιθοπανίδα και την προστασία σπάνιων, απειλούμενων ή μεταναστευτικών ειδών πτηνών ευρωπαϊκής σημασίας (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ)¹. Τέλος, βάσει του ισχύοντος κυρωμένου δασικού χάρτη (ΦΕΚ 816/Δ/2022), τμήμα του επίμαχου έργου εμπίπτει εν μέρει σε δασική έκταση, χαρακτηρισμένη ως ΔΔ.

Ωστόσο, η 100χρονη προστατευτική πολιτική του ελληνικού κράτους άρχισε να υποχωρεί και να καταστρατηγείται δραματικά από το 2021 κ.ε., με διάφορες μεθοδεύσεις και με συνεχείς παραβιάσεις του θεσμικού πλαισίου, με ευθύνη του ίδιου του κράτους, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί από ευρωπαϊκούς πόρους μια τεράστια και καταστροφική εγκατάσταση τελεφερίκ στο Κάστρο της Μονεμβασιάς. Αυτό άλλωστε οδήγησε και τη EUROPA NOSTRA να κατατάξει το 2025 το Κάστρο της Μονεμβασιάς στα 7 πλέον απειλούμενα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη².

¹ Μετα β.δ. 25.2.1922 (Α' 28), β.δ. της 19.4.1921 (Α' 68), το π.δ. της 19.10-13.11.1978 (Δ' 594) και τις Υ.Α. 15794/19.12.1961 (Β' 35/1962), 1857/12.9.1970 (Β' 666), 25309/242/30.10.1971 (Β' 910), 80712/39707/2883/1306/21.5.2013 (ΑΑΠ 207), 50743/15.12.2017 (ΦΕΚ 4432/Β/2017).

² Βλ. ανακοίνωση 18.03.2025: <https://7mostendangered.eu/sites/castle-of-monemvasia-greece/> και αναλυτικό δελτίο: <https://7mostendangered.eu/wp-content/uploads/2025/09/7ME2025-Castle-of-Monemvasia-Greece-Technical-Report.pdf>

Μέχρι τότε στη Μονεμβασιά είχαν ήδη ολοκληρωθεί από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ 4 έργα προστασίας (MIS 448319, MIS 355541, MIS 447934, MIS 299566), συνολικού Π/Υ: 3.059.695€, εκ των οποίων το ένα αφορούσε την αποκατάσταση και ανάδειξη ανατολικού τείχους στην Κάτω Πόλη, ενώ παράλληλα εκπονήθηκαν με εθνικούς πόρους (Π.Δ.Ε.) οι μελέτες για δύο ακόμη έργα αποκατάστασης, του Ι.Ν. του Ελκόμενου Χριστού και του νότιου επιθαλάσσιου τείχους με τον νοτιοδυτικό προμαχώνα του, στην Κάτω Πόλη. Για την υλοποίηση των δύο έργων, που ξεκίνησαν τον Ιούλιο 2019 με ορίζοντα υλοποίησης τον Δεκέμβριο 2023, η τότε υπουργός Πολιτισμού του ΣΥΡΙΖΑ, Μυρσίνη Ζορμπά, εξασφάλισε χρηματοδότηση από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, ύψους 3.000.000€ (ΑΔΑ: Ω5ΜΒ4653Π4-2Ι3 και 60ΙΘ4653Π4-3Ρ6).

Παράλληλα, τον Μάιο 2019, ο ΣΥΡΙΖΑ ενέκρινε την υλοποίηση του έργου «Μέτρα Σταθεροποίησης βραχωδών πρανών κάστρου Μονεμβασιάς» από την Περιφέρεια Πελοποννήσου, με τον όρο να εφαρμοστεί η εγκεκριμένη από το ΥΠ.ΠΟ. μελέτη του ΕΜΠ «Γεωλογική – Γεωτεχνική έρευνα και διατύπωση μέτρων στερέωσης ψηλών βραχωδών πρανών και υπερκείμενων τειχών κάστρων και προστασίας υποκείμενων ιστορικών μνημείων» και το έργο να υλοποιηθεί υπό την εποπτεία των αρμόδιων Υπηρεσιών του ΥΠΠΟ (ΑΔΑ: 6ΑΕ54653Π4-ΥΦΣ). Τον Δεκέμβριο 2019, το έργο αυτό -που περιλάμβανε και τοποθέτηση ενόργανης παρακολούθησης- εντάχθηκε στο Ε.Π. «Πελοπόννησος 2014-2020» (ΟΠΣ 5048167), με Π/Υ: 2.500.000€ και λήξη την 25.04.2022 (ΑΔΑ: ΩΑ7Χ7Λ1-Μ3Τ).

Όμως ήδη από το 2020, επί κυβέρνησης Νέας Δημοκρατίας, η υλοποίηση και η εξέλιξη των τριών αυτών έργων προστασίας εμφανίζεται τουλάχιστον προβληματική και σίγουρα επικίνδυνη.

Στα δύο έργα προστασίας του ΥΠΠΟ μειώθηκε ο προϋπολογισμός [κατά 1.800.000€ (!)] και μεταφέρθηκαν στις καλές για το 2027 και το 2028 αντίστοιχα. Ειδικότερα, το έργο «Αποκατάσταση και ανάδειξη εκκλησιαστικού συγκροτήματος του Ι.Ν. του Ελκόμενου Χριστού στην Κάτω Πόλη Μονεμβασιάς» η νυν Υπουργός Πολιτισμού, Λίνα Μενδώνη, το έχει τροποποιήσει μέχρι σήμερα 4 φορές, μειώνοντας τον προϋπολογισμό του από 1.500.000€ σε 1.000.000€. Άλλες 4 φορές έχει τροποποιήσει το έργο «Αποκατάσταση και Ανάδειξη του νότιου επιθαλάσσιου τείχους και του νοτιοδυτικού προμαχώνα του στην Κάτω Πόλη Μονεμβασιάς», μειώνοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό του από 1.500.000€ σε μόλις 200.000€, παρότι γνώριζε ότι ένα τέτοιο έργο θα έπρεπε να έχει τουλάχιστον ολοκληρωθεί πριν από οποιαδήποτε άλλη επέμβαση στην περιοχή, όπως άλλωστε και το έργο της βραχοπροστασίας, που υλοποιούσε η Περιφέρεια και θεωρητικά επέβλεπε το ΥΠΠΟ (ενδεικτικοί ΑΔΑ: 66ΒΧ4653Π4-ΥΗ9/2020, 91ΧΓ46ΝΚΟΤ-ΕΟΘ/2026, ΩΙΙ74653Π4-Λ2Η/2021, ΨΗΞ646ΝΚΟΤ-6ΚΨ/2024, 91ΨΚ46ΝΚΟΤ-6ΣΛ/2025, ΕΨΖΨ46ΝΚΟΤ-Β99/2026).

Παράλληλα, ως προς τη βραχοπροστασία, δλδ στο έργο ΕΣΠΑ (2014-2020) «Μέτρα Σταθεροποίησης βραχωδών πρανών κάστρου Μονεμβασιάς» της Περιφέρειας, παρατηρείται: α) τεράστια κακοδιαχείριση και καθυστέρηση υλοποίησης (κατά 3-4 χρόνια), με αποτέλεσμα να απενταχτεί και να ενταχθεί εκ νέου στο ΕΣΠΑ 2021-2027, ενώ θα έπρεπε να έχει παραδοθεί ήδη από Απρίλιο 2022, προθεσμία που άρχισε συνεχώς να μετατίθεται, από τον Αύγουστο 2023 στον Μάρτιο 2025, χωρίς να έχει ακόμη εκδοθεί Απόφαση Ολοκλήρωσης της Πράξης³, β) εκτίναξη του προϋπολογισμού του από τα 2 στα 3,7εκ. (κατά 1,7 εκ. ευρώ!), μετά την υπογραφή

³ Ενδεικτικά ΑΔΑ: ΩΑ7Χ7Λ1-Μ3Τ, 6ΠΡΧ7Λ1-Β1Ω και ΟΡΘΗ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ έναν χρόνο μετά: ΑΔΑ: 94ΤΖ7Λ1-ΖΑ1.

της σύμβασης με τον Ανάδοχο (KONTOS CONCRETE A.T.E.) και όσο εξελισσόταν η σύμβαση αυτή, γ) κατακύρωση το 2023 στον ΙΔΙΟ Ανάδοχο, τόσο του έργου ΠΔΕ για τον φωτισμό του Βράχου, Π/Υ 980.542€⁴, όσο και του επίμαχου έργου του ΤΑΑ για την προμήθεια και εγκατάσταση του τελεφερίκ, Π/Υ 4.650.000€ (υπόεργο 1, βλ. παρακάτω).

Τα παραπάνω, βέβαια, δεν εμπόδισαν στις 09.12.2025 τον Δήμο Μονεμβασίας να υποβάλει ΝΕΑ πρόταση για έργο σε πρόγραμμα του ΥΠΕΣ, ύψους: 190.000€, με 2 υπόεργα, αφενός για «Υπηρεσίες ενόργανης παρακολούθησης των βραχωδών πρηνών Κάστρου Μονεμβασίας», Π/Υ: 40.000€, αφετέρου για «Συντήρηση και αποκατάσταση ζημιών των βραχωδών πρηνών Κάστρου Μονεμβασίας», Π/Υ: 150.000€, δηλαδή για τα ίδια πράγματα που είχαν ήδη θεωρητικά υλοποιηθεί και πληρωθεί με πόρους του ΕΣΠΑ.

Άραγε, είχαν όντως υλοποιηθεί και ληφθεί τα κρίσιμα μέτρα βραχοπροστασίας ή τελικά συνομολογείται ότι από το 2019 κ.ε. διασπαθίστηκαν πόροι ύψους 3,7 ε.κ. ευρώ χωρίς να έχουν πραγματοποιηθεί ούτε τα στοιχειώδη, την στιγμή που ακόμη και στα έργα προστασίας του ΥΠΠΟ, όπως η αποκατάσταση του νότιου επιθαλάσσιου τείχους και του προμαχώνα του, μειώθηκαν οι πόροι δραματικά και μετατέθηκαν στις καλένδες;

Όλα τα παραπάνω καταδεικνύουν, εκτός από διαχειριστική ανεπάρκεια και διασπάθιση δημοσίου χρήματος, ουσιαστική αδιαφορία για τα πρακτικά και πραγματικά προβλήματα της περιοχής σε βασικές λειτουργίες και υποδομές (πχ ύδρευσης με υφάλμυρο νερό, αποχέτευσης που ξεχειλίζει εντός της καστροπολιτείας, ανάγκη συντήρησης βράχου, τείχους, κ.α.), που τραβάνε στον χρόνο και ποτέ δεν λύνονται. Διαφορετικά δεν μπορεί να εξηγηθεί με λογικούς όρους ότι σε μια τόσο ευαίσθητη περιοχή, το μόνο που σκέφτηκαν οι «αρμόδιοι» -ή μάλλον οι «επιτήδειοι»- ότι έλειπε στη Μονεμβασία το 2021, με την έλευση του Τ.Α.Α., ήταν ένα τουριστικό τελεφερίκ, που για να «περάσει», θα έπρεπε να παρουσιαστεί ως δήθεν «αναβατόριο ΑΜΕΑ». Πρόκειται, δε, για μια μείζονα παρέμβαση, που αφορά μία έκταση τουλάχιστον 310 στρεμμάτων.

Σε αυτή την «ιδέα» προσέτρεξε και δέχθηκε να «χρηματοδοτήσει» το Υπουργείο Οικονομικών, παρότι ήταν σε γνώση του όλα τα παραπάνω και η προβληματική εικόνα των ήδη εξελισσόμενων έργων εκεί. Άλλωστε είναι προφανές ότι πριν την ένταξη του έργου του τελεφερίκ σε χρηματοδότηση, το ΥΠΟΙΚ και οι Διαχειριστικές Αρχές, που έχουν συνολική εικόνα των υλοποιούμενων έργων σε μια περιοχή, όφειλαν να γνωρίζουν ότι ήταν σε εξέλιξη η υλοποίηση του Έργου (ΕΣΠΑ): «Μέτρα Σταθεροποίησης βραχωδών πρηνών κάστρου Μονεμβασίας», που αυτονοήτως θα έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί πριν από οποιαδήποτε άλλη επέμβαση για λόγους ασφαλείας και ευστάθειας του βράχου, ιδίως μετά τα ευρήματα της ειδικής μελέτης του ΕΜΠ. Επίσης, ήταν ΗΔΗ σε γνώση του ΥΠΟΙΚ και το εκτελούμενο με πόρους ΠΔΕ έργο του ΥΠΠΟ: «Αποκατάσταση και Ανάδειξη του νότιου επιθαλάσσιου τείχους και του νοτιοδυτικού προμαχώνα του στην Κάτω Πόλη Μονεμβασίας», που επίσης θα έπρεπε να έχει τουλάχιστον ολοκληρωθεί πριν από οποιαδήποτε άλλη επέμβαση στην περιοχή για λόγους προστασίας του μνημείου και ασφαλείας κατοίκων και επισκεπτών. Αντ' αυτού όμως, ο ΥΠΟΙΚ συναινούσε σε κάθε παράταση της λήξης του και σε κάθε μείωση του προϋπολογισμού του, που έφτασε να είναι μόλις 200.000€, αντί του

⁴ Ενδεικτικά ΑΔΑ: 6ΜΟΡ46ΜΤΑΡ-ΤΜΜ (2021ΕΠ02600007) και για την κατακύρωση ΑΔΑ: 99Π8ΩΚ9-Θ62.

εγκεκριμένου 1.500.000€ από την προηγούμενη κυβέρνηση. Αυτό πιστοποιεί, όχι μόνο την έλλειψη σχεδιασμού και συντονισμού στη διαχείριση έργων αλλά και μια τεράστια σκοπιμότητα, που σκοπό είχε την ευκαιριακή αφαίμαξη εθνικών και κοινοτικών πόρων με κάθε τρόπο.

Παρόλα αυτά, στις 19.12.2022 το έργο του τελεφερίκ εντάχθηκε με απόφαση του ΥΠΟΙΚ στο Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) και στη Δράση 16735: «Αξιοποίηση της τέχνης ως συνταγογραφούμενης θεραπείας...», με τίτλο: «Sub.1.2.2 Προμήθεια και Εγκατάσταση Αναβατορίου ατόμων για το Κάστρο της Μονεμβασιάς και συνοδά έργα» (κωδικός ΟΠΣ ΤΑ 5198124) και Π/Υ 6.800.360€, με ημερομηνία λήξης: 31.12.2025 (ΑΔΑ: ΨΨΖΩΗ-ΦΕΤ).

Σύμφωνα με την Πράξη Ένταξης εμπλεκόμενοι φορείς είναι ο Δήμος Μονεμβασιάς (Φορέας Υλοποίησης/Κύριος του Έργου) και το Υπουργείο Πολιτισμού (Φορέας Χρηματοδότησης/Υπουργείο Ευθύνης) και σύμφωνα με το ΤΔΕ το Έργο αποτελείται από 3 Υποέργα, ως εξής: Υποέργο 1 (Δήμος): «Προμήθεια και εγκατάσταση αναβατορίου ατόμων για το κάστρο της Μονεμβασιάς». Η δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 4.650.000€, ποσό δηλαδή υπερβολικό για ένα μόνο υποέργο, που στο Φυσικό Αντικείμενο του Τ.Δ.Ε. περιγράφεται απλώς ως «αναβατόριο» για την υποστήριξη των εμποδιζόμενων και ατόμων με κινητικές δυσκολίες. Υποέργο 2 (ΥΠΠΟ): «Διαμόρφωση δικτύου διαδρομών περιήγησης στην Άνω Πόλη». Η δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 564.000€ και αφορά την εκπόνηση και εφαρμογή μελετών διαμόρφωσης δικτύου διαδρομών περιήγησης στον αρχαιολογικό χώρο της Άνω Πόλης, αν και προβλέπεται μόνο κάποια τμήματα του δικτύου να είναι προσεγγίσιμα από εμποδιζόμενα άτομα. Υποέργο 3 (ΥΠΠΟ): «Αποκατάσταση της ανωδομής του τμήματος τείχους της Άνω Πόλης της Μονεμβασιάς στη θέση άφιξης του αναβατορίου». Η δημόσια δαπάνη ανέρχεται σε 322.580€ και αφορά το τμήμα του τείχους που θεμελιώνεται στο απότομο βραχώδες πρανές που οριοθετεί την Άνω Πόλη Μονεμβασιάς).

Όταν όμως το έργο εντάχθηκε στο ΤΑΑ τον Δεκέμβριο 2022 ήταν εντελώς ανώριμο και με ελλιπέστατη αιτιολόγηση και αξιολόγηση, προκειμένου να αποσπάσει, με ψευδή στοιχεία και «εικονικές» εγκρίσεις, χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση - NextGeneration EU. Αυτό αποδεικνύεται από τα παρακάτω αδιαμφισβήτητα δεδομένα:

Καταρχάς η Απόφαση Ένταξης αποσιωπά από τα σχετικά της όλο το προαναφερθέν εθνικό και κοινοτικό πλαίσιο προστασίας του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της Μονεμβασιάς, αφού επικαλείται εξ αυτών μόνο την κήρυξη του 1922 και ένα e-mail του Υπουργείου Πολιτισμού (σχετ. 21), ενώ αναφέρεται και σε μια γενικόλογη «πληρότητα των στοιχείων του Έργου και συμβατότητα αυτού με τους γενικούς και ειδικούς στόχους του ΤΑΑ» στην οποία στηρίχθηκε η «θετική αξιολόγηση της ΕΥΣΤΑ» (σχετ. 23). Αυτή όμως η «πληρότητα» αφενός δεν τεκμαίρεται από πουθενά, αφετέρου η «θετική αξιολόγηση της ΕΥΣΤΑ» δεν φέρει ημερομηνία και αριθμό πρωτοκόλλου.

Και αυτό, διότι ήταν σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς γνωστό, τόσο το ιδιαίτερο προστατευτικό καθεστώς της περιοχής που παραλείπεται, όσο και το επίπεδο ανωριμότητας του έργου και κυρίως ο κίνδυνος παραβίασης των ενωσιακών κανόνων ένταξης του σε χρηματοδότηση, αφού δεν είχε καν περιβαλλοντική

αδειοδότηση (εκκρεμούσε από Φεβρουάριο 2022) και προσέκρουε στην αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» για τα έργα του ΤΑΑ⁵.

Στο λεκτικό της Απόφασης Ένταξης και στο Φ.Α. του Υποέργου 1 (σελ. 14) χρησιμοποιείται ως πρόφαση, εσκεμμένα και παραπλανητικά, η «εξασφάλιση της πρόσβασης εμποδιζόμενων ατόμων καθώς και ατόμων με κινητικές δυσκολίες στην Άνω Πόλη Μονεμβασίας». Διότι, το εν λόγω υποέργο, όπως αποδείχτηκε στην πορεία, τελικά υπέκρυπτε μια αναντίστοιχη με τις ανάγκες, τεράστια παρέμβαση στον τόπο και στο τοπίο, που απαιτούσε εκτεταμένες εκσκαφές, εκβραχισμούς, κατασκευές πυλώνων και κτιρίων από μπετόν αρμέ, μια δηλαδή μαξιμαλιστική εγκατάσταση τουριστικού τελεφερίκ διπλής κατεύθυνσης με δύο καμπίνες μεταφοράς δεκάδων ατόμων (200 ατόμων/ώρα), στη θέση του υποτιθέμενου «αναβατορίου» που παραμένει ακόμα και σήμερα στον τίτλο της Πράξης (!), αν και δεν εκπληροί τον σκοπό της.

Για να επιτευχθεί ο σκοπός των «εμπνευστών» της πρότασης, δρομολογήθηκαν μια σειρά από ενέργειες και μεθοδεύσεις, συγκεκριμένων φορέων, προκειμένου να αποσπάσουν κονδύλια του ΤΑΑ, ήδη από το 2021. Ειδικότερα:

Στις **09.04.2021** η «Αναπτυξιακή Πάρνωνα» αποφάσισε «ξαφνικά» την πρόσληψη ενός αρχιτέκτονα προκειμένου να εκπονήσει μια προμελέτη με αντικείμενο τη «διερεύνηση των δυνατοτήτων εγκατάστασης ενός πανοραμικού αναβατορίου ατόμων πλαγιάς ή εναέριου για την πρόσβαση στην άνω πόλη του κάστρου της Μονεμβασίας τουλάχιστον 12 ατόμων και ελάχιστων εσωτερικών διαστάσεων (1,20μ. x 2,20μ.), ηλικίας άνω των 61 ετών, ατόμων ΑΜΕΑ, τουλάχιστον 2 αμαξιδίων μετά των συνοδών τους, καθώς και κλίνης ασθενοφόρου με το απαραίτητο ιατρικό προσωπικό» (ΨΠΒΚ46ΜΝΠ3-97Δ). Από εκεί και μετά η «διερεύνηση των δυνατοτήτων» εξελίσσεται, ΠΡΙΝ ΚΑΝ υπάρξει αυτή η διερεύνηση, σε «προμήθεια και εγκατάσταση» αναβατορίου, παρά το ειδικό, εθνικό και υπερεθνικό, καθεστώς προστασίας της περιοχής και χωρίς να έχει προηγηθεί καν μια στοιχειώδης διαβούλευση και επαρκή στοιχεία τεκμηρίωσης.

Στις **08.06.2021** συνεδριάζει άρον άρον το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, με βάση μόνο ένα έγγραφο του Δήμου Μονεμβασίας με ημερομηνία 22.04.2021 (όταν δεν υπήρχε καν η θρυλούμενη προμελέτη, ούτε είχε προσληφθεί ακόμη ο αρχιτέκτονας που θα την έκανε) για να γνωμοδοτήσει επί μιας άγνωστης «πρότασης χωροθέτησης», δηλαδή μιας ιδέας.

Στις **23.09.2021** εκδίδεται η εγκριτική Απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού -με βάση τη γνωμοδότηση του Ιουνίου και το έγγραφο του Δήμου του Απριλίου (σχετ. 11)- για την «πρόταση χωροθέτησης αναβατορίου ατόμων για την Άνω Πόλη της Μονεμβασίας..» (ΑΔΑ:ΨΕ754653Π4-8ΩΒ). Στην Υ.Α. ζητείται απλώς να κατατεθεί εκ νέου στο ΚΑΣ η «πλήρης μελέτη», ενώ δεν υπήρχε, μέχρι τη συνεδρίαση του Ιουνίου, ΚΑΜΙΑ ΜΕΛΕΤΗ, παρά μόνο μια «ιδέα».

⁵Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/240 για τη θέσπιση Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα σχέδια των κρατών και η αξιολόγησή τους θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι κάθε μέτρο (μεταρρύθμιση, επένδυση, δραστηριότητα) που χρηματοδοτείται από το ΤΑΑ συμμορφώνεται με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και τους περιβαλλοντικούς στόχους του κανονισμού για την επιβάρυνση που μπορεί να έχει στο περιβάλλον, στην κλιματική αλλαγή, στις επιπτώσεις σε ανθρώπινους και φυσικούς πόρους, στη ρύπανση, στην παραγωγή και διάθεση αποβλήτων, στην προστασία της βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων, στην κατάσταση διατήρησης οικοτόπων και ειδών, συμπεριλαμβανομένων όσων είναι ενωσιακού ενδιαφέροντος, κ.ά. (2021/C 58/01).

Περαιτέρω, από τα σχετικά και τους όρους της εν λόγω γενικόλογης Υ.Α. παραλείπεται, όχι μόνο το σύνολο του προστατευτικού πλαισίου της περιοχής αλλά και το κανονιστικό πλαίσιο εντός του οποίου θα έπρεπε, βάσει νόμου, να εξεταστεί πρώτα επί της αρχής η δυνατότητα ή μη μιας τέτοιας παρέμβασης, καθώς πρόκειται για μείζονα παρέμβαση σε μείζονος σημασίας μνημείο/αρχαιολογικό χώρο, οπότε θα έπρεπε να ακολουθηθούν όσα ορίζονται στην ΚΥΑ «εκπόνησης μελετών και της εκτέλεσης εργασιών σε ακίνητα μνημεία» (ΦΕΚ 2837/Β/2019), όπου εμπεριέχεται σειρά απαιτήσεων και ενεργειών, που θα έπρεπε να προηγηθούν⁶. Το πλαίσιο αυτό εσκεμμένα αποσιωπήθηκε για να μην εφαρμοστεί.

Στις **05.10.2021** ο Δήμος Μονεμβασίας στέλνει έγγραφο στον τότε **Φορέα Διαχείρισης Πάρνωννα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας** για γνωμοδότηση μιας προμελέτης για το αναβατόριο. Από την απάντηση του **Φ.Δ.** στις **02.11.2021** για το είδος του αναβατορίου, που κλήθηκε να γνωμοδοτήσει (Ω5Α146Μ9Θ5-ΚΨΝ), προκύπτει ότι τουλάχιστον μέχρι τον Νοέμβριο 2021 αυτό αφορούσε την προμήθεια και εγκατάσταση αναβατορίου ατόμων για «πρόσβαση ηλικιωμένων ατόμων με κινητικές δυσκολίες στην Άνω Πόλη της Μονεμβασίας με χωρητικότητα καμπίνας 15 ατόμων ή 2 αμαξιδίων ΑΜΕΑ ή 1 φορείου ασθενοφόρου με 2 τραυματιοφορείς».

Στις **07.07.2022** ο Δήμος Μονεμβασίας διαβιβάζει στο ΥΠΠΟ μια «προμελέτη» και το ΚΑΣ συνεδριάζει στις **20.07.2022** για να γνωμοδοτήσει, ενώ η προηγούμενη Υ.Α. του 2021 ζητούσε «πλήρη μελέτη» και όχι προμελέτη.

Σε συνέχεια των παραπάνω μεθοδεύσεων εκδίδεται από την Υπουργό Πολιτισμού η από **04.08.2022 Υ.Α.**, τροποποιητική της προηγούμενης, με τίτλο: «Έγκριση α) της τροποποίησης της Υπουργικής Απόφασης με αρ. πρωτ. 452351/23-09-2021 με θέμα: "Έγκριση πρότασης χωροθέτησης αναβατορίου ατόμων για την Άνω Πόλη Μονεμβασίας" και β) προμελέτης εγκατάστασης κατασκευής εναέριου αναβατορίου δυο καμπίνων στο Κάστρο της Μονεμβασίας». Η Υ.Α. της 04.08.2022 έθεσε κάποιους όρους και ζήτησε την εκπόνηση μιας σειράς οριστικών μελετών, όπως: Πλήρη αρχιτεκτονική και στατική μελέτη, Γεωτεχνική μελέτη και Υδραυλική μελέτη, που θα έπρεπε να κατατεθούν εκ νέου στο ΚΑΣ, με την επισήμανση ότι «η μη τήρηση του ανωτέρω όρου οδηγεί αυτόματα στην άρση οποιασδήποτε χορηγηθείσας έγκρισης από την πλευρά του ΥΠΠΟ» (6ΣΙΞ4653Π4-ΗΙΒ).

Από τον τίτλο πάντως της από **04.08.2022 Υ.Α.** αλλά και το περιεχόμενο της από **07.07.2022 «προμελέτης»** του Δήμου που ενέκρινε το ΥΠΠΟ⁷, προκύπτει αβίαστα ότι «ξαφνικά» και μέσα σε λίγους μήνες το αναβατόριο «μιας καμπίνας 15 ατόμων, άνω των 61 ετών ή με κινητικές δυσκολίες μετατρέπεται σε «εναέριο αναβατόριο δύο καμπίνων», αντιστρεπτής λειτουργίας και ικανότητας ταυτόχρονης μεταφοράς 160 ατόμων/ώρα.

Άρα, όταν εντάχθηκε το έργο στο ΤΑΑ στις **19.12.2022**, ο αρχικός σκοπός του αναβατορίου είχε ήδη ανατραπεί. Επομένως ήταν γνωστό σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς ότι το Φυσικό Αντικείμενο που άρχισε να εκτελείται ΗΔΗ δεν συμφωνούσε με το Φυσικό Αντικείμενο που περιγράφεται στην Απόφαση

⁶ Όπως πχ: προκαταρκτική μελέτη σκοπιμότητας, μελέτες και εργασίες τεκμηρίωσης, συμπληρωματική Έκθεση Σκοπιμότητας από την οποία να αποδεικνύεται ότι η απόδοση σε χρήση ή η φιλοξενία χρήσεων είναι συμβατή με το χαρακτήρα του μνημείου, την υφιστάμενη κατάστασή του, τις δυνατότητες του φέροντος συστήματός του, κ.ά.

⁷ Το περιεχόμενο της εν λόγω προμελέτης βρίσκεται στα έγγραφα που ανέβηκαν αργότερα στο ΕΣΗΔΗΣ, στο πλαίσιο του Διαγωνισμού που έγινε το 2024 για το τελεφερίκ.

Ένταξης, ούτε βέβαια συμφωνούσε με τον σκοπό της Δράσης, στην οποία εντάχθηκε.

Επομένως ο Υπουργός Οικονομικών υπέγραψε μια Απόφαση Ένταξης, γνωρίζοντας ήδη ότι το επίμαχο έργο θα είχε σοβαρά ζητήματα επιλεξιμότητας δαπανών λόγω αλλαγής του φυσικού του αντικειμένου, γι αυτό και η εν λόγω «μετατροπή» του έργου από αναβατόριο για άτομα με ειδικές ανάγκες σε τελεφερίκ για το ευρύτερο κοινό, δηλ. σε τουριστικό εργαλείο προώθησης της περιοχής, έγινε «σιωπηρά» και με ψευδή περιγραφή στα Τεχνικά Δελτία.

Τόσο λοιπόν ο ίδιος ο ΥΠΟΙΚ, όσο και η ΕΥΣΤΑ, γνώριζαν ήδη ότι τέτοιου είδους σκοπός και δαπάνες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ταμείου Ανάκαμψης και Σταθερότητας και στις επιλέξιμες από αυτό κατηγορίες δαπανών, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρο 3 «Πεδίο εφαρμογής» σε συνδυασμό με το άρθρο 17 «Επιλεξιμότητα» του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/241⁸ για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες όμως του ΥΠΟΙΚ για την παρακολούθηση του έργου φαίνεται ότι παρέβλεψαν και άλλα κρίσιμα στοιχεία στην «θετική αξιολόγηση» που έδωσαν, όπως π.χ. η έλλειψη οποιασδήποτε περιβαλλοντικής αξιολόγησης αλλά και το περιεχόμενο της «προμελέτης» που εγκρίθηκε για το Υπόεργο 1 και στην οποία είχαν σίγουρη πρόσβαση, άλλωστε υπάρχει και στα έγγραφα που ανέβηκαν αργότερα στο ΕΣΗΔΗΣ για τον Διαγωνισμό του τελεφερίκ (Α.Α. ΕΣΗΔΗΣ: 345810,1). Πρόκειται πάντως για ένα πρόχειρο τεύχος 397 σελίδων που περιλαμβάνει αρχικά μια τεχνική περιγραφή και ακολούθως μια σειρά αντιφατικών μεταξύ τους επιμέρους προμελετών, όπου η κάθε μία αφορά διαφορετικό είδος εγκατάστασης και «αναβατήρα», ακόμα και σε διαφορετικά σημεία χωροθέτησης και οι οποίες, άλλοτε αφορούν μονής και άλλοτε διπλής κατεύθυνσης εγκατάσταση, άλλοτε μία και άλλοτε δύο καμπίνες, κ.λπ., οφθαλμοφανείς δηλαδή διαφορές και αντιφάσεις που κάθε άλλο παρά ωριμότητα έργου και «πληρότητα στοιχείων» που πιστοποιούν.

Ειδικότερα, αυτό που ενέκρινε και η Υπουργός Πολιτισμού στις 04.08.2022, ως ενιαία «προμελέτη», περιλάμβανε: Μια τεχνική περιγραφή στην Εισαγωγή, 10 σελίδων, όπου γίνεται για πρώτη φορά λόγος για «προμήθεια και η εγκατάσταση ενός εναέριου αναβατήρα αντιστρεπτής λειτουργίας με δύο καμπίνες 15 θέσεων», κάτι που υιοθέτησε η Υ.Α., χωρίς να υπάρχει κανένα επαρκές στοιχείο, πλην της συγκεκριμένης αναφοράς. Διότι το τεύχος στη συνέχεια περιλαμβάνει: α) μια «τοπογραφική προμελέτη» (Ιουλίου 2021), για ένα αναβατόριο, μονής κατεύθυνσης και μιας καμπίνας 12 ατόμων (σελ. 12), β) μια ισχνότατη «αρχιτεκτονική προμελέτη» (Ιουλίου 2021), μόλις τριών (3) σελίδων κειμένου (!), επίσης για αναβατόριο μονής κατεύθυνσης και μιας καμπίνας 15 ατόμων (σελ. 22), γ) μια δήθεν «στατική προμελέτη» (Μαΐου 2022), που εξαντλείται σε πίνακες αριθμών στα αγγλικά, χωρίς κείμενο (σελ. 38), δ) Μια Η/Μ προμελέτη (Ιουνίου 2022, σελ. 345) και ε) Μια «προκαταρκτική βραχομηχανική μελέτη» (Ιουνίου 2022, σελ. 360) που εστίασε στην «εκτιμώμενη πορεία του αναβατορίου», εγείροντας όμως σοβαρότατα ζητήματα ασφαλείας, μετά από επιτόπια έρευνα⁹.

⁸<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021R0241> (Κανονισμός 2021/241 για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.)

⁹ Μεταξύ άλλων αναφέρεται ότι: «σε κανένα σημείο των πρανών ή του περιμετρικού τείχους δεν έχει γίνει εφαρμογή ενεργητικών μέτρων προστασίας» και ότι κατά την αξονική πορεία του αναβατορίου διαπιστώθηκαν «επισφαλή τμήματα θραχώμαζας, κάποια από αυτά μεγάλου όγκου, και τα οποία κινδυνεύουν με απόσπαση και ολίσθηση/αναπήδηση να οδηγηθούν στα κατάντη. Σε κάποιες από τις επισφαλείς μάζες θεμελιώνεται το περιμετρικό τείχος, οπότε σε περίπτωση απόσπασης θα υπάρξει αλυσιδωτή κατάπτωση τμημάτων του τείχους. Επίσης τμήματα των λιθοδομών του περιμετρικού

Αυτά τα ευρήματα επιβεβαιώνουν ότι θα έπρεπε πρώτα να έχει ολοκληρωθεί το έργο ΕΣΠΑ για τη στήριξη των βραχωδών πρανών, πριν αποφασιστεί η όποια νέα παρέμβαση στην περιοχή.

Παρόλα αυτά, στις 11.11.2022 εκδόθηκε από το ΥΠΠΟ και η Απόφαση «Έγκρισης υλοποίησης του έργου «Προμήθεια και εγκατάσταση αναβατορίου ατόμων για το κάστρο της Μονεμβασίας» από το Δήμο Μονεμβασίας, ως φορέα υλοποίησης» (ΩΤΦΩ4653Π4-52Γ), παρά την ήδη διαφαινόμενη αδυναμία του να το εκτελέσει (επί 1,5 χρόνο ούτε μια σωστή μελέτη δεν είχε γίνει).

Οι μεθοδεύσεις της κυβέρνησης συνεχίζονται και την επόμενη περίοδο, με αδιαφάνεια και έλλειψη λογοδοσίας, αφού το Υπουργείο Πολιτισμού εμπόδιζε ακόμη και συλλόγους της περιοχής να έχουν πρόσβαση σε έγγραφα και στοιχεία του έργου, προσπαθώντας να αποτρέψει με κάθε τρόπο μια ενδεχόμενη προσφυγή στο ΣτΕ. Είναι χαρακτηριστικό, ότι στις αιτήσεις του Συλλόγου Φίλων Μονεμβασίας για χορήγηση αντιγράφων των γνωμοδοτήσεων και των πρακτικών του ΚΑΣ, το ΥΠΠΟ είτε απαντούσε μερικώς είτε καθόλου, κατά παράβαση του Κ.Δ.Δ., με αποτέλεσμα μετά την από 21.03.2023 πρώτη τους αίτηση, τελικά αυτά να του χορηγηθούν στις 14 & 15.2.2024, σχεδόν έναν χρόνο μετά, προκειμένου να παραχθούν νέα τετελεσμένα.

Στις 25.10.2023 γίνεται η πρώτη προκήρυξη για το τελεφερίκ από τον Δήμο Μονεμβασίας (ΑΔΑ: 6Υ68ΩΚ9-ΝΑ4), ως «δημόσιο έργο» (Α.Α. ΕΣΗΔΗΣ: 204178), χωρίς να περιλαμβάνεται τίποτα ουσιώδες στον φάκελο, καμία μελέτη ή προμελέτη, ούτε καν η «εγκεκριμένη προμελέτη» από το ΥΠΠΟ, παρά μόνο κάποιες «ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΕΠΙΤΕΛΕΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (όπου «ομολογείται» ο κερδοσκοπικός σκοπός του έργου, η χρήση του για μαζικό τουρισμό και η έλλειψη περιβαλλοντικής αδειοδότησης) και μια «ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ, όπου μαρτυρείται η έλλειψη τοπογραφικής αποτύπωσης, αφού ζητείται να εκπονηθεί από τον ανάδοχο ακόμα και ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ σχέδιο «χάραξης της γραμμής του αναβατήρα». Άραγε ούτε τότε γνώριζε το ΥΠΟΙΚ από τον φάκελο του έργου ότι τα συγκεκριμένα δεν πληρούσαν τους σκοπούς και το Φ.Α. της Πράξης Ένταξης; Ούτε αναρωτήθηκε γιατί η περίφημη «προμελέτη», που υποτίθεται ότι εγκρίθηκε από το ΥΠΠΟ τον Αύγουστο 2022, δεν αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ τον Οκτώβριο του 2023;

Στις 06.03.2024 δημοσιεύεται δεύτερη Προκήρυξη (κατόπιν ακύρωσης της πρώτης) και το άλλοτε «αναβατόριο» ανεβαίνει στο ΕΣΗΔΗΣ (Α.Α. 345810,1) ως «Προμήθειες και Υπηρεσίες», με μόνο το crn: 34612200-2, δηλαδή «τελεφερίκ», αποκρύπτοντας / υποβαθμίζοντας τα υπόλοιπα crns και άρα όλες τις «καταστροφικές» εργασίες (εκβραχισμούς, κατασκευαστικά κτιρίων, εκσκαφές, μετακινήσεις γαιών, κ.λπ.) (6ΝΛ1ΩΚ9-ΑΓΖ). Τα τεύχη που αναρτώνται στον φάκελο «ΠΡΟΜΕΛΕΤΗ» είναι, όπως προαναφέρθηκε, πρόχειρα, αντιφατικά και ανεπίκαιρα, αφού στην πλειοψηφία τους αφορούν αναβατήρα μονής κατεύθυνσης και μιας καμπίνας, σε άλλη θέση, ενώ αναρτάται ακόμα και μια ΜΗ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» του Δήμου (Οκτωβρίου 2021), ως να ήταν κάτι που ίσχυε, ενώ αφορούσε και αυτή άλλο είδος παρέμβασης και άλλο είδος αναβατήρα. Στη νέα, δε,

τείχους βρίσκονται σε οριακή κατάσταση ισορροπίας και κινδυνεύουν με κατάρπωση.» ... «Ο εντοπιζόμενος κίνδυνος είναι στην περιοχή εκκίνησης, στην βάση του πρανούς όπου για την προστασία των εργαζομένων και των επιβατών θα πρέπει να εφαρμοστούν μέτρα προστασίας έναντι καταπιπτόντων/ολισθαινόντων βραχωδών μαζών και λιθόπλινθων.» ... «Για την εξασφάλιση του έργου προτείνεται η λήψη παθητικών μέτρων προστασίας (κατασκευή φράκτη προστασίας, πλέγματα) και θα πρέπει να διερευνηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες η ευστάθεια τμημάτων του περιμετρικού τείχους που κινδυνεύουν με κατάρπωση. Για την εξασφάλιση αυτών απαιτούνται ενεργητικά μέτρα προστασίας (αγκυρώσεις, ηλώσεις, δοκοί υποθεμελίωσης, αρμολογήματα και ενισχύσεις - αποκαταστάσεις λιθοδομών).», κ.ά.

«Τεχνική Περιγραφή» (Ιανουαρίου 2024), που δεν φέρει καμία έγκριση/θεώρηση του ΥΠΠΟ, άλλαξε ακόμα και η μεταφορική ικανότητα του «αναβατήρα», από 160 άτομα ανά ώρα, σε 200 άτομα ανά ώρα! (σελ. 9), επιβεβαιώνει όμως εκ νέου την «έλλειψη ακριβούς αποτύπωσης» και προκαταρκτικού σχεδίου χάραξης (σελ. 10), που ακόμα δεν υπήρχε!

Στις 17.05.2024 -και ενώ εκκρεμεί προσφυγή στο ΣτΕ- το ΥΠΠΟ σπεύδει να εκδώσει Απόφαση έγκρισης για τη «Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων» του τελεφερίκ, χωρίς ακόμη να υπάρχει ούτε προκαταρκτικό σχέδιο χάραξης, προκειμένου εν συνεχεία η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου να εκδώσει Α.Ε.Π.Ο. (ΑΔΑ: ΡΗ1ΕΟΡ1Φ-ΣΞ1), αν και με πλήθος όρων, που μέχρι σήμερα δεν τηρούνται (όπως πχ οι απαιτούμενες εγκρίσεις από τεχνικές υπηρεσίες πριν την έναρξη υλοποίησης). Το δε ΥΠΠΟ εκδίδει ορθή επανάληψη, κατόπιν αυτής, στις 05.07.2024 (!) [ΨΕΘΘ46ΝΚΟΤ-3ΣΧ].

Το έργο κατακυρώνεται στον Ανάδοχο στις 28.06.2024 και η Σύμβαση μεταξύ Δήμου και Αναδόχου υπογράφεται στις 23.07.2024, όμως μόλις 5 μήνες μετά, Δεκέμβριο 2025, ο Δήμος σπεύδει να πληρώσει στον Ανάδοχο ποσά ύψους 2,5 ε.κ. ευρώ και να «παραλάβει» υλικά και τμήματα του εξοπλισμού και της ανωδομής του τελεφερίκ, δηλαδή πριν ακόμη εκπονηθούν και εγκριθούν οι οριστικές μελέτες (και άρα κρίσιμων τμημάτων) του έργου¹⁰, δηλαδή κατά παράβαση της από 04.08.2022 Υ.Α. έγκρισης του ΥΠΠΟ ενώ θα μπορούσε αυτό να επιφέρει ακόμα και ανάκληση της έγκρισής του. (ΑΔΑ: ΡΠ9ΔΩΚ9-ΙΦΒ, ΡΡΧ2ΩΚ9-ΖΤ0).

Τελικά οι δήθεν «οριστικές μελέτες» εγκρίνονται με την από 19.05.2025 Απόφαση του ΥΠΠΟ (ΑΔΑ: 65ΖΥ46ΝΚΟΤ-ΙΒΜ), η οποία είναι γενικόλογη και δεν αναφέρει συγκεκριμένα ποιες ακριβώς μελέτες εγκρίνει, προκειμένου να προκαταλάβει την κρίση του ΣτΕ, εν όψει της δίκης που θα γινόταν στις 24.09.2025. Έτσι, δόθηκε ψευδώς η εντύπωση ότι η εν λόγω έγκριση αφορούσε όλες τις «οριστικές μελέτες», που είχαν διαταχθεί με την από 04.08.2022 εγκριτική Υπουργική Απόφαση (6ΣΙΞ4653Π4-ΗΙΒ), όπως όμως αποδείχθηκε αργότερα, σε αυτές δεν περιλαμβανόταν καν η «υδραυλική μελέτη», που επίσης είχε διαταχθεί τότε. Η συγκεκριμένη μελέτη, όχι μόνο κατατέθηκε και εγκρίθηκε σχεδόν έναν χρόνο αργότερα (Φεβρουάριο 2026, 9ΛΔΡ46ΝΚΟΤ-ΧΘ4) αλλά χρειάστηκε ακόμη πλήθος «επικαιροποιήσεων» των «οριστικών μελετών», όπως αποδεικνύεται από Πρακτικό του Δήμου, τον Απρίλιο 2026 ! (9ΖΔΡΩΚ9-ΙΨΘ), χωρίς όμως ούτε αυτές να έχουν μέχρι σήμερα εγκριθεί από το ΥΠΠΟ.

Με τέτοιου είδους μεθοδεύσεις και παραπλανητικά στοιχεία -αλλά και με τις διαβεβαιώσεις του ΚΑΣ ότι δεν θα υπάρξουν «εκβραχισμοί»- εκδόθηκε η Απόφαση του ΣτΕ στις 07.01.2026 (Ε' Τμήμα), με την οποία επετράπη τελικά η συνέχιση του έργου, παρά την αντίθετη κρίση επί της Αίτησης Αναστολής που το είχε διακόψει.

Ωστόσο, σύμφωνα με την Απόφαση Ένταξης στο ΤΑΑ το Έργο έληξε στις 31.12.2025, χωρίς να έχει μέχρι σήμερα τροποποιηθεί/παραταθεί. Αυτό σημαίνει ότι βρίσκεται σε κενό, διαχειριστικά και οικονομικά, εκτός δηλαδή προγραμματικού πλαισίου, άρα οι εργασίες που ξεκίνησαν στον Βράχο τον Φεβρουάριο/Μάρτιο 2026 είναι εντελώς παράνομες και εξ αυτού του λόγου.

¹⁰ <https://www.documentonews.gr/article/proplirosan-e25-ekat-gia-to-teleferik-sti-monemvasia/> και <https://www.documentonews.gr/article/apothikevmeno-stin-elvetia-to-propliromeno-me-e25-ekat-teleferik-tis-monemvasias/>

πέρα από το γεγονός ότι δεν έχουν εξασφαλιστεί για την ανέγερση των κτισμάτων και των κατασκευών που εκτελεί ο Δήμος, ως φορέας υλοποίησης του ΥΕ 1, ούτε καν Οικοδομική Άδεια, ούτε και σειρά άλλων εγκρίσεων, ξεκίνησαν δε και εκβραχισμοί (βλ. σχετικά και την 353/4457/09.04.2026 κοινοβουλευτική μας ερώτηση).

Επειδή το ΥΠΠΟ, το ΥΠΟΙΚ και ο Δήμος Μονεμβασιάς έσπευσαν να εντάξουν στο Τ.Α.Α. -με λειψά και παραπλανητικά στοιχεία -ένα εξαιρετικά ανώριμο, κακοσχεδιασμένο και μαξιμαλιστικό έργο, σε βάρος της ασφάλειας του μνημείου και των ανθρώπων, **αντί να σπεύσουν πρώτα να ολοκληρώσουν στον προβλεπόμενο χρόνο τους τα έργα ασφάλειας και προστασίας, που είχαν ήδη εγκριθεί, χρηματοδοτηθεί και υλοποιούνταν,**

Επειδή, τόσο η πρόταση εγκατάστασης αναβατορίου ατόμων όσο και η «σιωπηρή» μετατροπή του σε σε μια ογκωδέστατη και παρεμβατική εγκατάσταση τουριστικού τελεφερίκ δύο καμπίνων, διπλής κατεύθυνσης, ταυτόχρονης μεταφοράς 160 ή 200 ατόμων/ώρα, αποτελεί μεθόδευση που συντελέστηκε από κοινού από τα Υπουργεία Οικονομικών και Πολιτισμού, τον Δήμο Μονεμβασιάς, την Αναπτυξιακή Πάρωννα και την Περιφέρεια Πελοποννήσου,

Επειδή, προφανής στόχος των εμπνευστών της λαθροχειρίας και του ψεύδους που αποτυπώθηκε στην «πρόταση ένταξης» και στα Τεχνικά Δελτία του ΤΑΑ, ήταν να αποκρυβεί το μέγεθος της αλλοίωσης μιας προστατευόμενης περιοχής με μη αναστρέψιμες βλάβες και κατασκευές, να παρακαμφθεί το καθεστώς εθνικής και υπερεθνικής προστασίας -στο οποίο προσκρούει επί της αρχής μια τέτοια παρέμβαση- καθώς και να παραβιαστούν εθνικοί και ενωσιακοί κανόνες ένταξης,

Επειδή, περαιτέρω στόχος τους ήταν να παρακαμφθούν οι προσήκουσες αδειοδοτήσεις και απαιτήσεις για μελέτες, περιβαλλοντικές, επιπτώσεων, σκοπιμότητας, βιωσιμότητας κ.ά., ώστε να παραπλανηθούν εσκεμμένα εθνικές και ευρωπαϊκές αρχές και να αντληθεί παρανόμως η χρηματοδότηση των 6,8 εκ. ευρώ.

Επειδή, το Υποέργο 1 του τελεφερίκ «χωροθετείται» εντός περιοχής που τελεί υπό ιδιαίτερο καθεστώς εθνικής και υπερεθνικής προστασίας,

Επειδή, το Υποέργο 1 φαίνεται να βρίθεται παρανομιών και η όποια αυθαίρετη παρέμβαση στον Βράχο της Μονεμβασιάς, δεν μπορεί να γίνει ανεκτή σε μια ευνομούμενη Πολιτεία,

Επειδή, οι εν λόγω πρακτικές πλήττουν την αξιοπιστία της χώρας, ακυρώνουν 100 χρόνια προστατευτικής πολιτικής και απειλούν ένα ανεκτίμητο φυσικό και πολιτιστικό κεφάλαιο,

Επειδή, οι παράνομες εργασίες συνεχίζονται, παρόλο που δεν υπάρχει οικοδομική άδεια και άλλες εγκρίσεις για το Υποέργο 1 και η Πράξη Ένταξης στο ΤΑΑ έχει λήξει από 31.12.2025,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών:

1. Σε ποιο στάδιο ωρίμανσης και βάσει ποιων μελετών σκοπιμότητας, αναγκαιότητας και βιωσιμότητας εντάχθηκε στις 19.12.2022 το Υποέργο 1 του «αναβατορίου» για χρηματοδότηση στο ΤΑΑ; Γιατί δεν προκρίνατε την ολοκλήρωση, όπως θα οφείλατε, των ήδη εγκεκριμένων και εξελισσόμενων εκεί έργων βραχοπροστασίας και προστασίας πολιτιστικών υποδομών, πριν

- εντάξετε για χρηματοδότηση μια τόσο ακατάλληλη και βαριά κατασκευή που, αυτονοήτως, θα δρούσε επιβαρυντικά σε μια τόσο ευαίσθητη περιοχή;
2. Προτίθεστε να διατάξετε διαχειριστικό, διοικητικό και οικονομικό έλεγχο για τους εμπλεκόμενους φορείς και συνολικά για τη συγκεκριμένη Πράξη, μετά τα όσα προαναφέρθηκαν και καταγγέλλονται με την ερώτησή μας;
 3. Με ποια κριτήρια αποφασίστηκε από την ΕΥΣΤΑ ότι το ΥΕ 1 του τελεφερίκ είναι σύμφωνο με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες και το προστατευτικό πλαίσιο της Μονεμβασιάς, καθώς και τις δεσμεύσεις που απορρέουν από τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/240 και την αρχή «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»; Να καταθέσετε στο Σώμα το σχετικό υπ' αρ. 23 της Απόφασης Ένταξης, δηλαδή τη «θετική αξιολόγηση της ΕΥΣΤΑ» που αναφέρεται σε αυτό.
 4. Υπάρχουν στον φάκελο του Έργου τα στοιχεία που αναρτήθηκαν στο ΕΣΗΔΗΣ το 2023 και το 2024 και «μαρτυρούν» τις μη αναστρέψιμες βλάβες και τον αληθή σκοπό του τουριστικού τελεφερίκ, ο οποίος αποκρύπτεται από την Απόφαση Ένταξης στο ΤΑΑ και αντίκειται στο Φυσικό Αντικείμενο που αυτή περιγράφει; Να κατατεθεί στο Σώμα ολόκληρος ο Φάκελος του Έργου, όπως τηρείται στο Υπουργείο Οικονομικών και στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή του ΤΑΑ που το ενέκρινε, καθώς και το σχετικό Τεχνικό Δελτίο με όλες τις τροποποιήσεις και το σύνολο των συνοδευτικών εγγράφων που αφορούν το Υπόεργο 1 της Πράξης.
 5. Γιατί δεν έχετε ακόμη (εδώ και 4 μήνες!) τροποποιήσει την Απόφαση Ένταξης, δεδομένου ότι το Έργο έληξε στις 31.12.2025; Δεν γνωρίζετε ότι βρισκόταν ήδη από τότε εκτός χρονοδιαγράμματος -αφού δεν είχε καν ξεκινήσει η υλοποίηση- και άρα ήταν αδύνατο να υλοποιηθεί μέχρι τη λήξη του Ταμείου; Γνωρίζετε ότι αυτό συνιστά, μεταξύ άλλων, κακοδιαχείριση πόρων του ΤΑΑ και σκοπούμενη δημιουργία τετελεσμένων για παραπλάνηση εθνικών και ευρωπαϊκών ελεγκτικών αρχών;
 6. Τι θα πράξετε, ως αρμόδιος Υπουργός, γνωρίζοντας ότι το Έργο παρανόμως συνεχίζεται, καθώς βρίσκεται εκτός προγραμματικού/οικονομικού πλαισίου; Θα επέμβετε ώστε να σταματήσουν οι αυθαιρεσίες της εργολαβίας και του Δήμου Μονεμβασιάς, που από την αρχή του έργου, επιδιώκουν συνεχώς τη δημιουργία τετελεσμένων, ώστε να επιβαρύνουν μέσω μιας κακοσχεδιασμένης και ακατάλληλης εγκατάστασης -ακόμα και με παράνομες αποφάσεις- τους πόρους της ΕΕ και τα Δημόσια Ταμεία;

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

Βέττα Καλλιόπη

Ακρίτα Έλενα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μίλτος

Κασιμάτη Νίνα
Κόκκαλης Βασίλειος
Κοντοτόλη Μαρίνα
Μαμουλάκης Χάρης
Νοτοπούλου Κατερίνα
Παναγιωτόπουλος Ανδρέας
Παπαηλιού Γεώργιος
Παππάς Νίκος
Πολάκης Παύλος
Τσαπανίδου Πόπη
Ψυχογιός Γεώργιος